

Het grootste misverstand is dat mensen denken dat de TloKB de kwaliteit van de bouw borgt. Daar hebben ze echter een instrument voor toegelaten en daar zijn de kwaliteitsborgers voor, zoals op de foto.

KWALITEITSBORGING OP DE BOUWPLAATS: WIE ZIEN WE WANNEER?

Bouwhelm op, werkschoenen aan en tablet in de hand. Sinds januari 2024 verschijnen er als onderdeel van het stelsel voor kwaliteitsborging (KB-stelsel) nieuwe gezichten op de bouwplaats. Hun doel: de bouwkwaliteit in Nederland verbeteren. Maar wanneer komt die kwaliteitsborger dan langs? Wat is de rol van de instrumentaanbieder en gemeenten? En wanneer zie je de kenmerkende donkerblauwe jasjes van de inspecteurs van de Toelatingsorganisatie Kwaliteitsborging Bouw (TloKB)?

TEKST EN BEELD TLOKB

Even opfrissen: sinds 1 januari 2024 is de Wet kwaliteitsborging voor het bouwen van kracht. Daarmee introduceerde de overheid een nieuw stelsel van kwaliteitsborging voor de bouw. Op dit moment geldt dit alleen voor gevolgklasse 1 (eenvoudige bouwwerken).

De Toelatingsorganisatie Kwaliteitsborging Bouw (TloKB) laat verschillende toepasbare toetsmethodieken (instrumenten) toe. In de herfst van 2025 zijn er zeven toegelaten instrumenten met bijbehorende instrumentaanbieders. Op www.tlokb.nl houdt de TloKB in een register bij welke instrumenten er zijn toegelaten en welke kwaliteitsborgers (bedrijven, al dan niet met ingehuurd mensen) ermee mogen werken. Met behulp van een van deze instrumenten gaan kwaliteitsborgers de bouwplaats op om de bouwkwaliteit te toetsen.

KWALITEITSBORGER OP BOUWPLAATS

De kwaliteitsborger is eigenlijk van a tot z betrokken bij een bouwproject. Hij of zij is degene die de kwaliteit van een bouwwerk beoordeelt. Daarom moet diegene onafhankelijk oordelen en niet op een andere manier, bijvoorbeeld als ontwerper of aannemer, bij het project betrokken zijn.

Een of meer bouwplaatscontroles zijn onderdeel van het werk van de kwaliteitsborger. Hoeveel en hoe vaak dit gebeurt, is afhankelijk van het instrument dat hij of zij gebruikt en de risicobeoordeling.

INSTRUMENTAANBIEDER AAN ZET

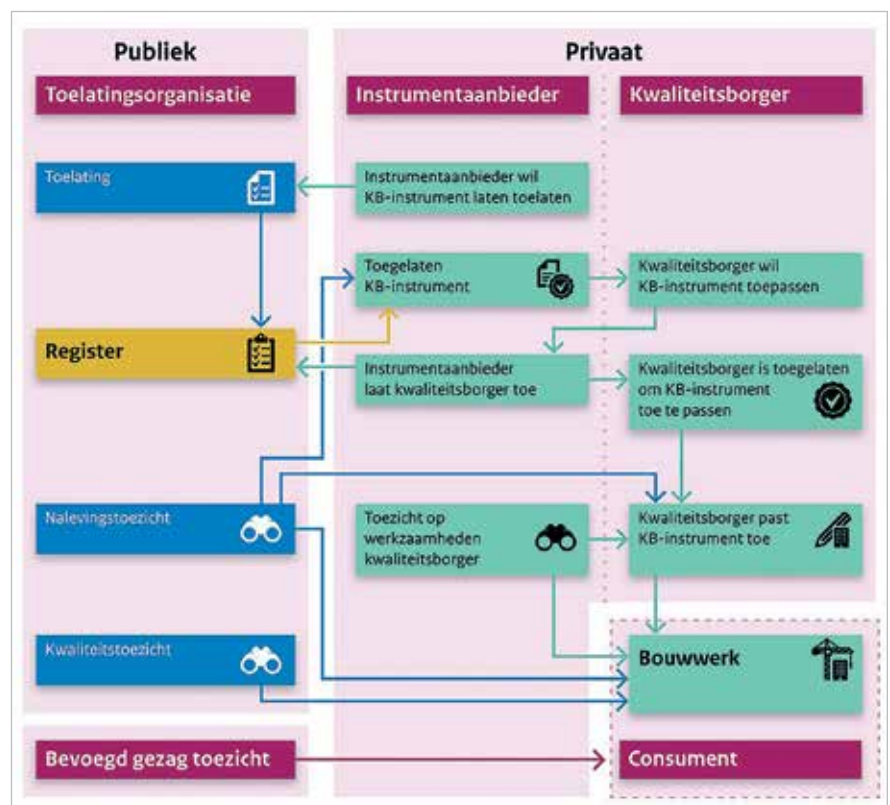
Ook instrumentaanbieders komen langs op de bouwplaats. Het is namelijk hun taak om toezicht te houden op de kwaliteitsborgers die hun instrument gebruiken. Naast audits en bedrijfsinspecties bij hun kwaliteitsborgers, gaan ze dus ook bij bouwprojecten kijken. Zo beoordelen ze of hun instrument juist wordt toegepast. Zijn er twijfels over het werk of de onafhankelijkheid van een kwaliteitsborger? Dan is de instrumentaanbieder het eerste aanspreekpunt en zijn zij ook aan zet.

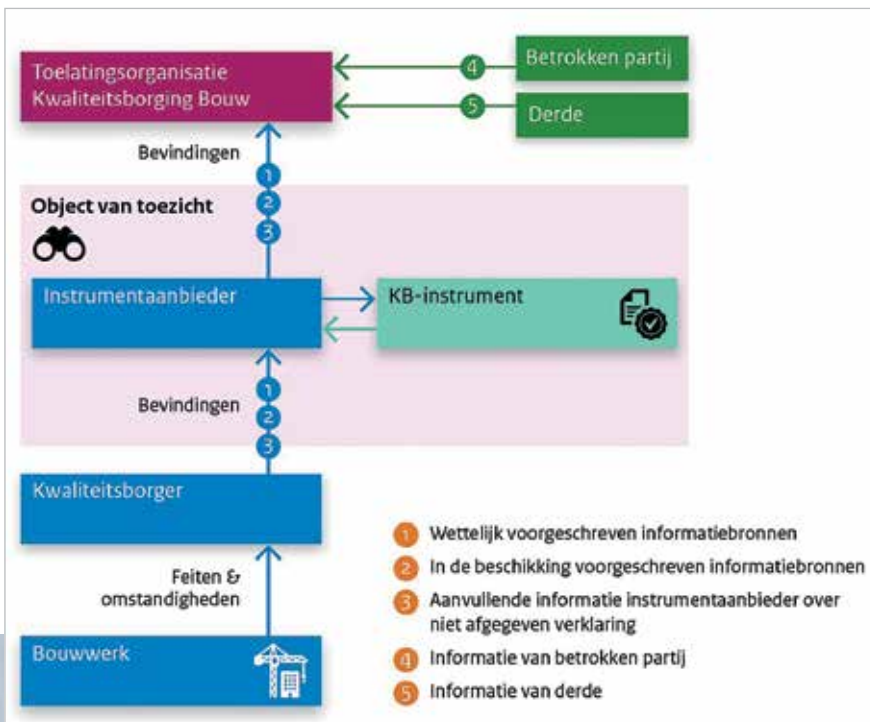
TLOKB: STEEKPROEFS-GEWIJS BOUWPLAATS OP

Binnen het KB-stelsel staat de samenwerking tussen kwaliteitsborgers, instrumentaanbieders en gemeenten centraal. De TloKB heeft als overkoepelende rol om te controleren of het stelsel van kwaliteitsborging goed werkt. Ze toetst instrumenten van instrumentaanbieders, laat deze toe en kijkt of instrumentaanbieders hun werk goed doen. Daarvoor gaan TloKB-inspecteurs langs bij de instrumentaanbieders voor een nalevingsinspectie. Om te beoordelen of naleving van de instrumenten ook leidt tot een betere bouwkwaliteit, inspecteren ze jaarlijks 5 procent van alle bouwwerken op de bouwplaats. “Deze week ben ik op een bouwplaats geweest in Poeldijk, dicht bij ons kantoor in Rijswijk”, legt TloKB-inspecteur Rogier uit. “Volgende week ga ik door naar Urk. Mijn collega’s en ik reizen door heel het land. Een bouwplaatsinspectie kondig ik twee weken ervoor bij de bouwer aan, waarna ik stukken krijg en het bezoek voorbereid. Op de

Om te beoordelen of naleving van de instrumenten voor kwaliteitsborging ook leidt tot een betere bouwkwaliteit, inspecteren TloKB-inspecteurs jaarlijks 5 procent van alle bouwwerken op de bouwplaats.

bouwplaats kijk ik of het bouwwerk op dat moment, in die fase voldoet aan het Besluit bouwwerken leefomgeving (Bbl).” In principe komt de TloKB niet meer terug op dezelfde bouwplaats. De steekproef is aselekt, waardoor het een keer kan voorkomen dat een bouwplaats nog een inspectie krijgt, maar dan in een andere bouwfase. De resultaten van het bezoek krijgt de aannemer te zien. Is er iets mis? Dan informeert de TloKB de instrumentaanbieder. Indien nodig neemt die maatregelen. Een kwaliteitsborger en de gemeente kunnen wanneer zij interesse hebben in een rapport de instrumentaanbieder vragen om inzage. De instrumentaanbieder is overigens niet verplicht deze inzage te geven.

Jaarlijks vat de TloKB de resultaten samen en informeert hierover het parlement. De samengevatte resultaten zijn niet herleidbaar naar een bouwproject. “Het grootste misverstand rondom de TloKB is dat mensen denken dat wij de kwaliteit van de bouw borgen. Daar hebben wij het instrument voor toegelaten en daar zijn de kwaliteitsborgers voor. Wij controleren puur of het instrument werkt”, volgt Rogier. “En wij toetsen ook geen bouwplannen.”

ROL GEMEENTEN BINNEN HET KB-STELSEL

Met de komst van het KB-stelsel is er voor gemeenten aardig wat veranderd. Voorheen toetsten zij als bevoegd gezag

bouwplannen en hielden toezicht tijdens de bouw. Nu toetst de gemeente bij een bouwmelding of die formeel voldoet aan het Besluit kwaliteit leefomgeving (Bkl). Bij de bouwmelding zit een borgingsplan van een kwaliteitsborger en de gemeente beoordeelt in hoeverre dat plan volledig is. Alleen als een borgingsplan onvolledig is, mag de gemeente dat afkeuren. Verder mag de gemeente vertrouwen op de kwaliteitsborger en zijn of haar verklaring dat een bouwwerk uiteindelijk voldoet. Zijn daar toch twijfels over? Dan kan de gemeente in gesprek gaan met de kwaliteitsborger. Komen ze er niet uit? Dan kan een gemeente een melding doen bij de instrumentaanbieder. Wanneer die zijn rol niet pakt, komt de TloKB in beeld.

Maar komen gemeentes dan helemaal niet meer op de bouwplaats? Jawel, de gemeente blijft het bevoegd gezag. In die rol mogen ze gewoon op de bouwplaats komen. Dat gebeurt bijvoorbeeld als de kwaliteitsborger een misstand meldt, of als ze zelf een probleem ontdekken. Gaat er iets verkeerd of is het op de bouwplaats onveilig? Dan kunnen zij de bouw stilleggen.

Bij alle partijen zit veel kennis en ervaring. Wanneer zij hun werkzaamheden goed op elkaar afstemmen en samenwerken binnen het stelsel, gaat de bouwkwiteit in Nederland vooruit. ■

Kijk voor meer informatie over de TloKB en het KB-stelsel op www.tlokb.nl.

REGIOTOUR

Ben je aannemer, kwaliteitsborger, gemeenteambtenaar of kom je op een andere manier in aanraking met de Wet kwaliteitsborging voor het bouwen (Wkb)? Kom dan dit najaar naar de regiotour van de TloKB. Tijdens deze bijeenkomsten door heel het land wisselen partijen hun ervaringen uit met twee jaar kwaliteitsborging in de bouw. Wat is herkenbaar? Wat gaat goed? En wat kan beter?

De TloKB organiseert de regiotour samen met de Vereniging Nederlandse Gemeenten (VNG) en de Vereniging Kwaliteitsborging Nederland (VKBN). Voor wie is dit relevant? Eigenlijk iedereen die in de praktijk werkt met de Wkb. Er zijn bij het verschijnen van dit blad nog twee bijeenkomsten:

- Gemeente Amersfoort: 26 november (de Observant);
- Gemeente Breda: 10 december (locatie volgt).

Kijk voor meer informatie over het programma en aanmelden op <https://tlokb-regiotour-2025.yellenge.nl/>.

PROGRAMMA	
12.00-13.00 uur	Lunch en ontvangst
13.00-13.15 uur	Welkom en introductie
13.15-13.45 uur	Verhalen uit de praktijk: op pad met de TloKB
13.45-14.15 uur	Van signaal naar actie: het borgingsplan in de praktijk
14.15-14.30 uur	Pauze
14.30-15.15 uur	Dilemma's uit de praktijk: bespreken regionale knelpunten aan tafels
15.15-15.45 uur	Afsluiting: wat kunnen we van elkaar verwachten? Panelgesprek met VNG, VKBN, TloKB en BZK
15.45-16.00 uur	Netwerkmoment